

о. ВАСИЛЬ БОРИС ВАВРИК, ЧСВВ

ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА ОТЕЦЬ ВАСИЛЬКО

Віночок споминів
у 25-річчя його смерті

ВИДАВНИЦТВО ОО. ВАСИЛІАН

Торонто

Р. Б. 1965

Мондер

95/65

Можна друкувати.

Вінніпег, Манітоба, 17-го травня, 1965.

о. Мирон Дацюк, ЧСВВ
Протоігумен

109/65

Дозволяється печатати.

Торонто, Онтаріо, 2-го червня, 1965.

† Ісидор Борецький
Єпископ

о. ВАСИЛЬ БОРИС ВАВРИК, ЧСВВ

ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА ОТЕЦЬ ВАСИЛЬКО

(о. ВАСИЛЬ ВОЛОДИМИР
СКУБЛЕНИЙ, ЧСВВ)

(* 28 - X - 1914 † 26 - XI - 1940)

Віночок споминів
у 25-річчя його смерти

ВИДАВНИЦТВО ОО. ВАСИЛІЯН

Торонто

Р. Б. 1965

Мондер

**"За короткого часу ставши доскона-
лим, він виповнив довголіття"**

(Мудр. 4, 13).

НАШИМ ДІТЯМ І МОЛОДІ!

НАШОМУ МАЙБУТНЬОМУ!

НАШІЙ ЗМІНІ!

присвячує

автор

Я знав його. Бог звів нас до купи в осені 1938 р., два роки перед його смертю. Його образ живий у моїй пам'яті посьогодні. Дрібку нижчий від мене, високий може 5 стіп 8 цалів, — легкий бльондин, очі сині, лице бліде, марненьке. На устах грає усмішка, з очей дихає приязнь, а від нього цілого променіє дитинна невинність і янгольська чистота. Голос теноровий, стригся — як кажеється — "на щіточку". Від першої зустрічі до останнього його віддиху злучила нас приязнь, але було в ній і багато подиву, пошани для нього.

Шукаючи одного слова, яким би його найкраще вам змалювати, сподобалось мені оце: ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА, — о. ВАСИЛЬКО, ЧСВВ. Хоч стрінулися ми, як він уже місяць був священиком, але краса священства ще більше підкреслювала чар чеснот

духовного дитинства, що колись чарувало і самого Божественного Учителя, бо ж Він то казав: "Пустіть дітей! Не бороніть їм приходити до мене, бо таких є небесне Царство" (Мт. 19, 14). Із цілої особи о. Василька блистіла ще свіжа позолота дня його єрейських свячень. Був він неначе новенька, нестерта ще, золота чаша. Він був немов огорнений запахами благодаті Св. Духа, що поставила його священиком Нового Заповіту повіки.

Нас було тоді в римському монастирі двох Василів. Із конечности, для нього — молодшого треба було підняти відмінну кличку. Ми назвали його Васильком і він без труду погодився з тим. Отак і приймився між нами звичай посьогодні кликати його тим солодким іменем: о. Василько!

Цього року минає 25 літ від його страдальної, праведної смерті. З віддалі чверть століття він однаково в очах наших милий і притягаючий та прикладом своїх чеснот любо кличе нас наслідувати його. Щоб добра пам'ять про його праведне життя й ге-

ройську смерть жила не лише серед монашого василіянського гуртка, але щоб вона могла бути провідною зорею для наших діточок і для нашої молоді, хочу в цій книжечці подати короткий нарис його життя. На прикладі життя о. Василька хочу вказати, що наш нарід і наші родини можуть ще й тепер родити і виховати новітніх святих, -- що життя в монастирі розвиває духовний ріст кожної доброї душі, яка послухала голосу Доброго Вчителя: "Приходь і йди за мною" (Мт. 19, 21). І не лише це, але таке життя може бути навіть дуже щасливе й гарне, бо "Блажен, кого ти вибереш і приймеш; він буде жити у твоїх дворищах" (Пс. 65, 5).

Про праведність і геройство чеснот о. Василька переконали нас його життя з нами і його передчасна, а така болюча смерть. Тому ми від самого дня його похорону молимося до нього й через нього шлемо багато наших прохань до Спасителя і Його Пренепорочної Матері. І знаходимо вислухання, часто в дивний спосіб і в короткому часі! Ось і ще одна

причина цієї книжечки. Ми не хочемо ховати скарбу нашого від вас. Користайте й ви з його могутнього заступництва перед Богом і Пресв. Дівою Марією. В нас є вже багато писаних подяк отцеві Василькові за поміч у різних потребах. Навіть з-поза залізної куртени, з нашої далекої поневоленої Галичини, дістаються сюди то подяки то прохання про нові друковані сторійки його життя, про його образочки й молитовцю за його прославлення славою блаженних.

Вірю, що й від вас дістанемо скоро заяву вашої подяки о. Василькові за вислухані ваші прохання, як лише спробуєте користати з його помочі. Спробуйте скоро, спробуйте вже сьогодні! Запевнюю вас, що будете вислухані!

о. В. В., ЧСВВ

ДЕ Й КОЛИ НАРОДИВСЯ ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА

Яких 60 миль на північний схід від Едмонтону, Алберта, біжить залізнична колія від містечка Стар до Ст. Майкел. Як би ви взяли з доріжок, що біжуть від колії, середню та пішли нею просто на північ, зайшли б над мале озерце й на фарму, де 50 років тому народився наш о. Василько, що його називаю Зоряним Хлопчиною. (Тепер живе там його старший брат, Антін).

Прегарна тут околиця. Вона чарує вас своєю красою. Сам терен досить рівний, але ця рівнина не монотонна, бо тут і там на ній зарисовуються легкі горби. Численні гаї різнородних дерев є тепер тільки пригадкою про ті великі праліси, що вітали колись наших батьків - піонерів, посе-

ленців Алберти при кінці минулого сторіччя. Від них ті ліси і степи в заплату взяли їх піт і їх молодечу силу й здоров'я за багатий і врожайний албертійський чорнозем. Малі потічки різними викрутасами простують помалу до численних озер, що спокійно й ліниво вигріваються на сонці і мов чекають, щоби послужити вам і дітям вашим для розривки й відпочинку. На зиму вся околиця вдягається в грубий кожух білого снігу. Весною й літом зелень ланів і долин прибрана різноманітними барвами квіток. А осінь заливає все золотом неозорих колосистих ланів і жовтесеньких гаїв. Клімат цієї середньої, сонячної Алберти сухий, приємний, найздоровіший у цілій Канаді.

У ці сторони при кінці минулого сторіччя приїхало дві родини: Скублені й Стодоли. У родини Дмитра й Марії (Пігун) Скублених був молодий хлопець Іван. До Михайла Стодоли приїхала 1908 р. сестра Анастасія. Іван і Настя полюбилися та повінчалися в січні 1910 р. Обоє вони мали 21 рік життя. Поселилися вони на згаданій вище фермі, яку взяв

**Наш Хлопчина, дволітній на руках мамі.
Коло нього брат Антін і батько.**

Іван два роки тому як "гомстед". Тут вони поставили собі хатину-ліп'янку, дві кімнатки: спальню й кухню. 1912 р. народився їм хлопчик Антін, а в середу 28 жовтня 1914 р. прийшло на світ ще одне хлоп'я. Це був наш о. Василько. Його охрестили в неділю, в свято св. велмуч. Дмитрія, 8 листопада т. р. та назвали славним іменем Володимира. Хрестив його о. Василь Ладика, ЧСВВ, пізніший єпископ Українців католиків

Канади. Чи міг він угадати, що за 14 років це хлоп'я піде його слідами до монастиря оо. Василіян, назветься Василем, і що він за ще других 10 років сам висвятить його на священника? Хресними родичами маленькому були Григир Лесів і Анастасія Кутна. Особливо хресна мама дуже впадала за своїм похресником, бо він скоро сиріткою лишився. Як же це сталося?

Ото молодим Скубленим народилася ще й дівчинка, Геновефа, при кінці 1917 р. Мама мусіла багато мити й прати, маючи трое малих дітей у хаті. Але що не була ще сильна після родів, поховзнулась із баняком кип'ятку й дуже попарилась. Померла в болях, маючи 29 літ, на сам Новий Рік 1918 р. Третього січня, серед жахливого морозу, поховав її о. Н. Крижановський, ЧСВВ на цвинтарі Воскресіння в Пено. Малому Володкові було тоді 3 роки й 7 тижнів.

Дуже маленько-що пам'ятав малий Володко свою маму, але всюди, де був, ховав при собі її знімку, зроблену зараз після її приїзду до Кана-

ди. Цю знимку після його смерти я знайшов у Римі, сховану в його записнику молитов. Гарно була захована, лише на місці, де мало бути серце мами, її синок вицілував ямку.

Оповідав мені старенький Іван Скублений, що його Володко був від малку дуже побожний. Любив робити маленькі хрестики з патичків і клав їх то на приспі, то на плоті, то на городі, і там собі клякав та молився. Тато признався: "Я навіть часто його карав за те, сварив. А тепер мені жаль, що я таке робив. Жінка казала мені не раз: "Лиши його, Іване! То якась дивна дитина! Він довго жити не буде! Бог його забере собі." Мама неначе доглянула на чолі своєї дитини зірку Божого влодобання і вибрання та долю його короткого життя. От тому він для мене "ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА"!

ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА ШКОЛЯРЕМ

Для малих дітей треба було опіки. Батько мусів їздити на роботи, а на кого ж хату з дітьми лишити? Він

оженився знову, взяв дівчину Юлію Галик. Вона була дуже добра мама, а не мачуха, для сиріток.

Коли старший брат, Антін, зачав ходити до школи, брав із собою і п'ятилітнього Володка, бо не було його з ким лишити в хаті. Мама працювала на фермі, батько їздив на роботу до Едмонтону. Тяжкі то були зарібки: за десять годин праці два долари давали. А треба було! Володко цікавий був до книжки, але й скоро нудився в школі та засипляв. Тоді вчителька, Христина Дейлі (Норвежка), милуючися сплячою дитиною, стишувала школярів: "Він іще маленький, нехай собі трошки поспить". Школа була віддалена від ферми одну милю. Поставили її наші люди й самі назвали її "Просвіта". Пізніше уряд прислав там учителя Українця, п. Гуменюка. Він, після приписаної школи, вчив дітей ще й української мови. Вдома батько доучував синів читати, але з часопису, бо букварів не було. Так само дома вчили дітей катехизму, а отці лише доповнювали опісля в церкві та приготовляли їх до першого Св. Причастя. Наш Зоряний Хлопчина

приймив своє перше Св. Причастя 1922 р. Яка була зустріч Утаєної Любови з невинним серцем Хлопчини? Мусіла бути дуже солодка, бо відтепер він намагався бодай раз у місяць приступити до Св. Сповіді й Св. Причастя.

Багато свідків говорили мені, що вони нераз, їдучи до церкви, стрічали його, як ішов пішки до неї. Питали його, чому він іде пішки. Він відповідав, що хотів бути в церкві ще перед відправою, щоб висповідатися, бо хоче приймати Св. Причастя. Додала тут його хресна мама, Ан. Кутна: "А то було сім миль віддалі. На його маленькі ноги було що пройти."

Старша його товаришка зі школи, Марія Мальована (р. Рогатинська) подала ще в 1949 році таке зізнання, яке повторила мені в літі 1964 р. "При забаві Володко був лагідний з дітьми, уступав іншим у суперечці. Але й відваги йому не бракувало. Коли мав лише 7 років, один старший хлопець, Тоні, почав бити менших дітей. Тоді Володко станув перед ним сміло, оборонив дітей, а опісля свого противника гарно по-

гостив у своїй хаті. Він узагалі був гостинний. Тому діти любили йти до нього бавитися. Раз не було нікого зі старших удома. Він сам наварив дітям їсти і чемно подав їду, а про себе забув. Жалів, як кому з дітей що сталося, а як сам одного разу пробив собі ногу цвяхом, то не давав навіть пізнати, що воно болить. Він хіба вже таки з природи був побожний. У церкві весь час молився на колінцях. Часто приступав до Св. Тайн, ходив пішки навіть до церкви в Делф, а то є сім миль від нас. Часто говорив дітям і старшим, що колись буде священиком. Від шостого року життя він був між нами всіма найпобожніший. І своєю побожністю впливав на інших дітей. Ми його любили, але й шанували. Ще нині, як лише про нього почнеться мова, всі дивуємося, що він був такий добрий і так нас усіх любив.”

Бачив батько, що син — видно призначений Богові на службу, то ж оглядався за школою для нього, бо на фармах дитина не могла зробити вісім кляс народньої школи. Знайшов таке місце в Едмонтоні. Там була бурса ім. Т. Шевченка (пізніше Укра-

їнський Католицький Інститут). У ній тримали хлопців Брати Християнських Шкіл, у бурсі доучували їх українознавства й обрядів, а діти

З братом Антоном на подвір'ю рідної хати.

ходили до цілоденної католицької школи Пресв. Серця Христового. Туди завезли й малого Хлопчину.

В бурсі був тоді бр. Методій Козяк. Він оповідав мені таке: "Володка привезли в неділю. В понеділок я відвів його і вписав до школи. Ці-

лий тиждень хлопець був зайнятий школою; а прийшла субота, школи нема, от він і приходить до мене та просить: "Брате, дайте мені яку цікаву книжку, бо мені дуже скучно за домом." Із того я побачив його щирість і відвагу шукати помочі там, де вона є. Був примірно послушний і ніколи з ним не було клопоту. Перед старшими нічого не скривав. Зо школи не приходила ніодна скарга, лише самі похвали для нього. Школа була для нього легка, вчився гарно, ще краще справувався." — Що Хлопчині було тужно за домом, не сумніваюсь. Його батько оповідав мені, що як прийшов час їхати до Едмонтону, малий засумував. Щоб його потішити, батько сказав, що купить йому нове убраннячко й новий капелюх. Хлопчик відповів: "Що мені з того, коли я вас не буду видіти."

Між учительками школи Пресв. Серця Христового була тоді й одна українська Сестра Служебниця, С. Єлисавета Касіян. На мою просьбу вона написала ось цих кілька споминів про свого учня. "Хоч минає вже 40 років, як я його вчила, все

таки добре його пам'ятаю, бо він був не такий, як інші діти. Поважний, лагідної й спокійної вдачі, вчився пильно, радо слухав і був услужний. Нераз відгадував, чого треба вчительці і біг та приносив потрібну річ. Товариші з нього за те насміхалися, як воно звичайно буває між дітьми, але він не звертав на це уваги. Виглядом був скромний і ніжний. Не любив крикливих забав на перервах, сторонив від них. Але для товаришів був приятний, співчутливий і всі його любили. Під час науки релігії дуже уважно прислухувався викладам і відповідав на питання докладно й помалу. Часто був задуманий, говорив мало. При тім був по-дитинному покірний, про себе не говорив і тому навіть мені не сказав, що хоче вступити в монастир. Я була дуже здивована, як довідалася, що мій Володимирко вступив до Чину оо. Василіян, не покинувши студій. Іще більша буде моя радість, коли дочекаюся тієї хвилини, що мій учень буде зачислений у лики святих і почитаний на престолах, як другий св. Альойзій." (Лист із 2. IX. 1964).

ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА — МО- НАХОМ

ВОЛОДКО — ВАСИЛЬКОМ

Як же то було з тією несподіванкою? Оповів мені його батько. Володко приїхав при кінці 1928 р. на різдвяні вакації. Батько їхав привезти з Делф до Пено на відправу о. С. Дидика, ЧСВВ († 19. XII. 1950). Поїхав із ним і Хлопчина. Як побачив він о. місіонера, зачав його просити, щоб той узяв його з собою до школи (новіціяту) в Мондері. Отець відповів: "Ти ще за маленький". "О, там мене підтягнуть!" — сказав малий. Він узагалі знав відповісти на все", — додав з усміхом старий батько. — "Вдома Володко показав отцеві свої свідоцтва зо школи. О. Дидик похвалив його. А Володко далше й далше своє: — Я їду з вами! — І як я відвозив отця до Мондеру, то завіз туди й свого сина." — Було це в день св. Василя Великого (Новий Рік за старим стилем), 14 січня 1929 р.

У книзі Новіціяту в Мондері наш Зоряний Хлопчина вписаний під чи-

слово 31. Написано: Скублений Володимир, син Івана й Анастасії Стодола, Пено, Алта., родж. 28. X. 1914, прийнятий до новіціату 14. I. 1929.

Знайшов я одного з товаришів його новіціату, що добре запам'ятав собі навіть момент вступу малого Хлопчини за монастирську фіртку. Бр. Ф. Ковальський, ЧСВВ був тоді вже 10 місяців на новіціаті. Він оповідає: "Ми відмовляли вервицю після вечірні, ходячи по коридорах монастиря. Якраз коли я проходив біля фіртки, нараз двері отворились і перед моїми очами входить малий хлопчина з своїми клунками. Привітався він чемно, а його дзвінкий голос понісся відгомоном у тиші монастиря. Всі ми зраділи, що є новий кандидат, але дивувалися, що він такий маленький. Йому ще не було навіть 14 років. (Справді було вже 14 років і 6 тижнів). За ангела (щось у роді старшого товариша) призначено йому бр. Атанасія Химія († 28. XI. 1961). Магістром (учителем) новиків був тоді пок. о. Софрон Дякович, ЧСВВ († 21. VI. 1934), праведна душа й золоте серце."

Боже Провидіння так хотіло, що

наш Зоряний Хлопчина дістав на вчителя монашого життя якраз пок. о. Дяковича. Ліпшого вчителя духовного життя ледве чи можна було знайти тоді у Василянському Чині. Його вплив на молоденького новика-послушника був дуже великий. Приклад чеснот учителя і велика його любов до повірених йому молодих хлопців так захопили Володка, що він до кінця свого життя буде старатися наслідувати свого вчителя. Набожно він переховував собі знимку свого вчителя (вже в труні), та два його записники: збірничок українських народніх пісень і записник відправ на різних колоніях довкола Мондери.

Монашу рясу дістав наш Хлопчина 30 червня 1929 р. і при обряді монаших "облечин" змінив своє хресне ім'я Володимир на "Василій". Згаданий уже товариш його новіціяту, бр. Ф. К., говорить далше таке: "Бр. Василь читав так гарно по-українськи, що навіть пок. о. П. Боднар, ЧСВВ († 24. VI. 1958) казав: "Аж хочеться слухати, аж хочеться, щоб він іще довше читав." Відзначався він братньою любов'ю, особливо було

це замітне в мові: він не говорив зле про нікого, виправдував блуди інших, раз навіть, пам'ятаю, спинив нашу критику даного нам наказу. Був точний і в малих речах. Особливо любив часто відвідувати Пресв. Євхаристію та радів, коли його зробили захристияном каплиці. Часом зробив якийсь невинний збиток-жарт для розвеселення братів. Де міг, там помагав іншим, особливо домашнім братам і то в роботі прикрій або немилій, як полоти ярину, носити помії ітп. Часто говорив про Божу Матір і про свою покровительку, св. Тересу від Ісуса Дитяти, яку старався наслідувати в її дорозі освячення через дух дитинства."

Новіціят бр. Василь закінчив 14 вересня 1930 р. і перейшов до групи студентів, що в монастирі докінчували середню школу (гайскул). Учився він гарно, його шкільні ноти дуже добрі. Особливо в українській мові мав найкращі успіхи. Списував собі народні приповідки й пісні. — Оповідають його товариші тих років, що раз бр. Василько дістав зовсім невинно нагану й покуту від тодішньо-

го ігумена, пок. о. А. Филипова, ЧСВВ († 30. X. 1937). Як усі засвідчили про те перед о. Боднарем, цей пішов до о. ігумена на другий день і доказував, що тут зайшла помилка. О. ігумен відповів на те: "Я знаю, знаю добре. Але йому це не пошкодить. То свята душа!"

Найкраще свідоцтво про роки студій у житті бр. Василька дав мені ще 1949 р. (в листі з дня 12. V.) о. В. Бараник, ЧСВВ, тодішній його професор, пізніший Протоігумен Канадської Провінції нашого Чину. Він написав: "Бр. Василь ранком був завжди перший на посіщенню в каплиці. Любив служити до Сл. Божої, хоч інші відтягалися від того. Відзначався чеснотою покори й братньої любови. Був услужний і не оглядався за винагородою. Вже як схолястик-студент інтересувався справами Чину, покликаннями, — молився за них, жертвував різні дев'ятниці в цьому намірі. Проявляв велику набожність до Божої Матері й Христового Серця. Між схолястиками був надзвичайно згідливий, диспути провадив спокійно і давав влучні рації. Пропо-

віді говорив пориваюче, за зміст брав найчастіше любов Бога і ближнього. Старанно приготувався до лекцій у школі, чемно відповідав на запити в школі і поза школою. Виручував інших передовсім у трудніших працях. Завжди зголошувався добровольцем до всяких трудніших занять. Часто бував у каплиці на посіщенні. Всі його ровесники студій шанували його й любили та й тепер добре про нього висказуються."

Після закінчення середньої школи (гайскулу), перейшов він в осені 1934 р. на студії схолястичної філософії та покінчив їх з гарним успіхом у червні 1936 р. Того ж року його одногосно припустила домашня капітула-збори до обітів торжественної професії. Зложив він її на руки Впрп. о. Протоігумена Н. Крижановського, ЧСВВ 26 липня 1936. З якими почуваннями приступав він до цього поновного акту всецілої посвяти Богові, свідчить нам ось що. У мондерському монастирі переховується "Золота Книга Посвяти Монахів Пресв. Серцю Ісуса." Там, на п'ятій сторінці, як другий зі споду, він власноручно вписав оці сло-

ва: "Усе для Тебе, Пресв. Ісусове Серце!" бр. Василь Володимир Скублений, ЧСВВ. 24. VII. 1936." У тім же часі він вписує собі в свій збірничок приватних молитов отаку молитву: "О, моя найдорожча Любове, Ісусе! Бажаю вилляти перед Тобою гаряче бажання мого серця і мою тугу. Бажаю любити Тебе найгарячішою любов'ю і тугу за найтіснішою злукою з Тобою... Засівай у мою душу зернятка духовного життя, щоб із них виростала сильна, тверда і жива віра, непохитна надія, надприродна любов Бога і ближнього..."

Коли ми вже при його записках, то згадаю, що в іншій книжечці він записав про те, що 28. XII. 1931 р. він мусів іти до лікарів (видно вже тоді хворів), і там також вписав оті слова: "Ісусе, візьми мене до Себе, бо вже це життя мені наприкрилося! Візьми мене!" — Душа його тужила за Ісусом, за небом!

Бр. Василько почав свої теологічні студії в осені 1936 р. Тому що й тут мав дуже гарні успіхи, настоятелі вирішили післати його на вищі студії до Риму, до Папського Григоріян-

ського Університету, щоб він опісля міг бути професором філософії й теології. Перед від'їздом до Риму припущено його до єрейських свячень.

о. Василько з другими дяконами в день їх свячень. Сидить сп. Василій Ладика, їх святитель.

ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА СТАЄ ОТЦЕМ ВАСИЛЬКОМ

Разом з іншими шістьома богословами Преосв. В. Ладика, ЧСВВ поставив Василька піддияконом увечорі четверга, 29 вересня 1938 р. Під датою 30 вересня того ж року читаємо в Хроніці Мондерського Манастиря (т. IV, ст. 26): "Ранком, в годині 8-ій, у часі тихої Сл. Божої всіх сімох висвятили Преосвященні на дяконів. Радість велика, бо біблійне число. Це також перше таке число на канадійській землі" (розуміється: в нашій Церкві). У "сан" священства впровадив еп. Ладика нашого Василька в наступну неділю, 2 жовтня 1938. Свячення ці відбулись у церкві св. свящмуч. Йосафата в Едмонтоні, де того самого дня парохія відзначувала 950-літній Ювілей Хрещення Руси-України та справляла свій храмовий празник, себто празник св.

о. Василько зі своїми батьками й великою ріднею у день його першої Служби Божої. Сидять (від ліва): дідо Дмитро, тато, **о. Василько**, мама.

Йосафата. Отак наш Зоряний Хлопчина став еромонахом, отцем Васильком у празник обновителя Василіянського Чину, — отак і його священницьке життя пов'язалося незримиими вузлами з іменем св. Апостола З'єдинення Церков, св. Йосафата.

Свою першу Сл. Божу відправив о. Василько в наступну неділю, 9-го жовтня 1936 р., в рідній церковці Успіння Преч. Діви Марії (Пено, Алта). Церковна громада дарувала йому до тієї Сл. Божої новий золотистий фелон, що має нашитий образ Пресв. Діви, окруженої рожами, цвітами любови. Неначе вгадали щедрі добродії про велику любов новоярея.

14 жовтня 1938 р. в п'ятницю о. Василько від'їхав з Мондери через Едмонтон, Вінніпег, Оттаву до Монтреалю на корабель. 20 жовтня по обіді він відвідав іще базиліку св. Йосифа, місце численних ласк і чуд, опісля ж у Римі показував мені свої знимки на сходах тієї величавої базиліки та оповідав про чудодійне заступництво св. Йосифа. (За 14 років я відвідав те саме місце, шукаючи

у св. Йосифа опіки перед тяжкою операцією, та дістав її).

Відплив він із Монтреалю до Європи в 10-ій годині ранку 21 жовтня 1938 р. кораблем "Асканія", а висів з нього в Ле-Гавр (Франція) 29-го жовтня т. р. До Риму приїхав у понеділок 31 жовтня 1938 р.

ОТЕЦЬ ВАСИЛЬКО В РИМІ

У римському монастирі не застав він нікого з домашніх, бо ціла Європа була тоді забурена гітлерівськими зазіханнями проти Чехословаччини. Аж у п'ятницю, 4 листопада приїхав зі Львова через Берлін Всесв. о. Архимандрит Д. Ткачук, тоді головний настоятель оо. Василіян. Із ним приїхало двох домашніх братів і о. В. Ваврик, ЧСВВ, себто я. Тоді ми зустрілися перший раз із о. Васильком, щоб уже бути разом аж до його болючої смерті. Від першої зустрічі ми стали приятелями. Що більше, я, як старший і вже бувалий у Римі, взяв о. Василька безцеремонно в свою опіку та провід. Показував йому старинні руїни, славні будівлі,

величаві базиліки, багаті музеї Вічного Міста в кожний вільний від науки день.

У короткому часі я пізнав, що мій приятель, о. Василько, в особливіший спосіб ніжно любить Преч. Діву Богородицю. І хотів я знайти на це його відповідь. Нагода трапилася при перших відвідинах музеїв і палат Ватикану. Ми зайшли там до каплиці, де чудово розмальована історія проголошення догми про Непорочне Зачаття Диви Марії. О. Василько ніяк не міг відірватися від цього місця. Я пригадував, що ще є багато що оглядати; він ходив від образу до образу, вертався назад, був очарований. Нарешті я порадив йому купити собі гарні знімки з тих образів, щоб міг ними дома налюбуватися. Це допомогло. Виходячи з каплиці, я ненароком запитав: Скажіть мені, Васильку, чому ви так дуже любите Божу Матір? Він остовпів. Не міг зрозуміти, чи я поважно питаю, чи жартую. Коли я просив його далше, він укінці зрозумів, що я шукаю якоїсь особливішої причини й відповів: "Мої мама померли, як мені було три роки і пару місяців. Я дуже

за ними тужив. Мені так бракувало мами, коли я був малий! Аж коли я підріс і довідався, що Преч. Діва Марія є нам усім Матір'ю, найбільше ж для кожного сироти, тоді собі подумав: так, я маю Маму в небі, а властиво аж дві, бо вірю, що й моя мамуся там... відтоді мені зовсім не тяжко!" Ця його любов до Марії Диви вложила на пам'ятковий образок його першої Сл. Божої як перші слова: "Маріє, благослови мені в службі Твого Божественного Сина". Ця сама любов піддасть йому пізніше предмет його наукової розвідки про "Свято Покрову Пресв. Богородиці", яку він викінчив 1940 р. з великою старанністю й приємністю. Ця сама любов буде останнім його віддихом на землі в молитві до Непорочної Диви, з якою він умер.

Деколи тужив він за Канадою, за гарною погодою в Алберті, за своїми рідними й за далеким Мондером, бо ж це перший раз у житті він був від них так далеко. Тоді оповідав мені про них, про Канаду, просив їхати з ним туди по закінченні студій. Писав він часто до родини й до наших Отців і Братів у Канаді. Особ-

ливо вичерпні були його довгі листи до Впрп. о. Протоігумена й до о. ігумена мондерського монастиря (теперішнього едмонтонського нашого Владики Преосв. Ніла Саварина, ЧСВВ) про трагедію Карпатської України. Його листи передруковували католицькі наші часописи "Світло" й "Українські Вісті".

Перший рік своїх студій у Римі він закінчив з великим успіхом, поступаючи ступня бакалавра св. теології. Про це звідомив канадських Настоятелів о. Й. Заячківський, ЧСВВ, Генер. секретар Чину († у березні 1953 р.) в листі з 10 серпня 1939 р.: "Мило мені переслати... посвідку з іспитів, які зложив о. Василь Скублений. Мушу Вам, Отче Протоігумене, погратулювати, що таких добрих тут присилаєте. О. Василь побожний, тихонький, пильний, що аж любо. Зараз по іспитах вислали ми його до Галичини, бо був дуже перемучений та й спека дошкулювала йому чимало. Відпічне собі там, покріпиться та й повернеться до дальшої праці." Одначе не так легко сталося, як гадалося!

НЕСПОКІЙНЕ ЛІТО 1939 Р. ВІЙНА

Свої вакації й воєнні переживання описав о. Василько своєму дорогому о. Протоігуменові в листі з 27. XI. 1939 р. Згадує там наперед, що виїхав із Риму до Галичини 9 липня. Був у Львові тиждень, потім відпочивав у лаврівських горах в монастирі св. Онуфрія три тижні, опісля виїхав на реколекції до Бучача, але подорозі вступив на два дні до Гошева, до чудотворної Богоматері на Ясній Горі. Виніс звіттам незатерті враження. Він пише з записника, тому подає точні дати днів:

"Субота, 12 липня 1939. Ранком відправив Сл. Божу перед чудотворним образом Матері Божої. На Сл. Божій були гімназисти. Вибралися на прогульку і вступили по дорозі до Гошева. Приступили до Св. Причастя. По Сл. Божій відспівали "Под Твою милость" перед відслоненим чудотворним образом Матері Божої. Коло 9-ої години ранку вже почали напливати прочани з різних околиць під проводом своїх отців парохів.

Отці сповідали до пізньої ночі. Від 10-ої години ранку до 7-ої вечером я роздавав Св. Причастя що 15 хвилин. У Гошеві я пізнав сильну віру й дитинну любов нашого народу до Матері Божої. Була проща з Бучача, 450 душ, декотрі пішки, а сподівалися 1500. В останніх днях багато відмовились. Хтось пустив поголоску: Поляки висадять поїзд у повітря. — Неділя, 13 липня. Сім до десяти тисяч прочан у народніх строях. (Так буває кожної неділі). Співана Сл. Божа надворі. Довгі ряди старших і молоді приступають до Св. Причастя... На проповіді був жандарм. (В останніх часах жандарми часто приходили на проповідь до українських церков). По обіді прощальний молебень для кожної проці зосібна. Зворушлива сцена. При престолі священник, церква переповнена. Прочани віддають честь Гошівській Богородиці. Декотрі може востаннє. По молебні відслонення чудотворного образу Матері Божої. Кожний старається щераз поглянути на Богородицю. Дехто схиляє голову, здержує сльози. о. Ш. (Шипітка, ЧСВВ) відпроваджує людей. Прощальна проповідь

у церковних дверях... Процесія відходить. Співають: "Пречистая Діво, Мати". Люди втирають сльози. Важко покидати Гошів. Хто зна, що дома чекає... Потяг відходить: у дорозі співають. Щасливо приїхали до Бучача, вже по півночі."

Так о. Василько опинився на галицькому золотому Поділлі, звідки його дід, тато й мама приїхали. Через Бучач переходять прочани до Зарваниці; Снятинці! свідомі, завзяті, добре вивчені в релігії, часто приступають до Св. Тайн. "Певне мають добрих священників", додана заввага. Із Бучача плянував о. Василько поїхати ще до Улашковець, ближче родинних сіл тата-мами. Але зібралися хмари грізної бурі: другої всесвітньої війни. Він виїхав із Бучача 4 години перед проголошенням загальної мобілізації. — "На кожному дворі, — оповідає він далше — число подорожніх збільшається. Хлопці їдуть до війська. Матері відпроваджують їх, чути розпучливе голосіння: "Синцю мій, моя дитино, де ж ти від мене їдеш? Та ж я тебе годувала..." Темна ніч збільшує пригноблений настрій. До Львова приїхав опівночі.

Наступного дня виїхав до Жовкви і Крехова. Там спокій. Нема радія, нема часописів. Гори й ліс заслонюють монастир від світового гамору. Нема нервового напруження.”

Але й туди докотилося військо, танки, літаки налетіли, падали німецькі бомби. О. Василько пережив те все. Чудово описує, та годі ті довгі описи тут переповідати. 20 вересня прийшли большевики. ”Багато їх: автами, на конях, пішки, — від вчасного ранку до пізньої ночі. Люди говорять: Москалі не ті, що колись були. Це діти нужди!”

Із Крехова він виїхав 4 жовтня до Львова й Кристинополя, приїхав там 8 жовтня. Десять днів пізніше я перейшов річку Солокію і ми стрінулися знову. Звідтам, після устійнення границі на Солокії й Бузі, вже німецьким військовим транспортом виїхали ми з великими труднощами 31 жовтня до Варшави. Пок. о. Протоігумен Градюк († 30. VIII. 1961) дав мені наказ відвезти о. Василька до Риму, бо він не знав німецької мови, а тут уся майже Європа під їх окупацією. Крім того треба було крити,

що він Канадієць, бо таких Німці брали до концлагерів. І знову довгий ланцюг прикрих і щасливих приключок.

Із тяжкою бідою добилися ми 17 листопада ранком до Відня. Там о. Василько міг відправити Сл. Божу при вівтарі, де були зложені мощі св. свящмуч. Йосафата в церкві св. Варвари. Як він там молився, як він цілував св. труну! Я чомусь тоді відчув, що він до Нього більше належить, як до нас!

Ще з більшими труднощами треба було боротися, заки ми без дозволу добилися до німецько-італійської границі. Лише його безпереривна молитва на вервиці, жертвована за опущені душі в чистилищі, прислала нам на границі урядника, віруючого Австрійця, що нас урятував від Гестапо: один із паспортів канадським, другий без ніякого. Коли ми переїхали границю в Тарвізію, був вечір, серед гір заходило сонце. Із вежі костела дзвін дзвонив на молитву "Ангел Господень". Ми обидва глянули на себе, зрозуміли привіт ангельський, знали від кого ми його

чуємо й розплакалися як малі діти...
Честь і слава Тобі, Лілее з Назарету,
обрадованная Маріє, радуйся!...

ОТЕЦЬ ВАСИЛЬКО — ЖЕРТВА

Ми приїхали до Риму в год. 2 і 40
мінут по обіді, 18 листопада 1939 р.
Протягом трьох місяців о. Василько
пережив у Галичині три зміни влади-
режиму, зазнав страхіть модерної
війни, побачив і комуністичний "рай"
і гітлерівське ельдорадо та насампе-
ред перфідність польської окупації.
Які враження лишило те все в цій
янгольській істоті, в тому Зоряному
Хлопчині, яким він, без огляду на
свої роки і на своє священництво, в
дусі лишився? Мені здається, що те
все не входило глибоко в його душу.
Він жив своїм унутрішнім життям,
своєю молитвою навіть у найбіль-
ших небезпеках, навіть в очевидно
ворожих нам обставинах. Коли ми
їхали з Відня до італійської границі,
сидячи на своїх клунках, перемучені,
невиспані, голодні, — випашені гіт-
лерівські молодики проходили біля
нас із насмішками над "хлопами в

спідницях”, (ми були в монаших рясах), із прокльонами, — навіть плювали на нас. Він молився тоді, якби не бачив нічого того. Він мав свій світ, у котрому витала його праведна душа; йому там було добре, він був спокійний, усміхнений. Може тому нікотрий із гітлерівських розбещених юнкрів не чіпав нас за виказки-документи?!

У той час настоятелі в Римі розпучливо шукали за ним через британські конзуляти. Що це могло допомогти, коли під німецькою окупацією не було вже ніодного представника Великої Британії?! Ми мали ліпшу поміч: молитву о. Василька! Я в неї вірив, на неї одну рахував. Я просив його: Васильку, ви лише моліться, а я вже за вас буду думати, дивитися, ходити по всіх усюдах. І він молився. Боже мій, як він молився!

У Римі нас виправдали в університеті за спізнення і ми почали свої студії: він дальший рік теології на університеті, я другий рік у Біблійнім Папським Інституті. Але тепер показалося, що о. Василько таки не скористав із вакацій; навпаки, його недуги змоглися.

У листі до свого о. Протоігумена в Канаді він після приїзду скаржить-ся на болі шлунка, на те, що "груди часом не дають спокою". А настояте-лі в Римі думали, що все добре. Всесв. о. Архимандрит Ткачук ще на-віть у квітні 1940 року (лист із 20-го квітня) пише: "О. Скублений уже здоровий і дуже добре справується та вчиться. Будете мати добру по-міч і потіху з нього за Божою лас-кою". А на ділі о. Василько занепа-дав на здоров'ї очевидячки.

В часі вакацій у літі 1940 р. пок. о. Й. Лабай, ЧСВВ, ректор Папської Української Колегії в Римі, щоб до-помогти нам обом, випросив у на-стоятелів римського монастиря, щоб нас двох дали йому за сторожів дому Колегії, бо студенти й отці виїхали на літо до колегіяльної вілли над озером Альбано, в Кастель Гандоль-фо. У Колегії було ліпше повітря, бо вона в парку й на високому горбі понад містом Римом, та й харчі ліп-ші, які ми могли собі приготувляти з ватиканських приділів, що були щедріші як римські. Для о. Василь-ка наказали мені зокрема давати що-

дня на снідання яєчко, в той час небувалий "люксус" у Римі. Та що з того, як о. Василько вже не міг їсти. Для мене він старався з'їсти його на силу, але признався незадовго, що вертає їду. Це мене зажурило. Я з дозволу настоятелів взяв його до доброго лікаря. Цей відіслав нас до рентгенолога і тут виказали, що в нього веред (боляк) у шлунку. Лікарі вирішили, що конечна операція. Радили робити її негайно, бо відкладання може погіршити справу і ще більше вичерпає сили недужого. Настоятелі не хотіли йому приказувати. Лишили все до його власного вирішення. Він рішився йти на операційний стіл.

Уже не починав шкільного року, а лежав у ліжку, вставав лише відправити Св. Літургію. Одначе не почував небезпеки. Всі його пляни були про майбутнє: як то він повернеться в Канаду, буде вчити, буде виховувати будучих василіянських священиків. Він так гарно говорив мені: що він повернеться до свого любого Мондеру і буде приготовляти до свячень усе нових кандидатів.

Казав: "Чи не вірите, що душа-серце будучого священика то немов чаша. Що вона більша і краща, то більше Божої ласки вложить Господь у неї в день свячень!" І говорив ще, що треба йому приготувлятися також до праці над душею нашої молоді, бо вона залишена сама собі. Хто нею займається, хто їм показує свою любов і дбайливість про їх добро? Для тієї цілі він купував собі відповідні книжки, щоб із них опісля користати у виховній праці над молоддю.

А тим часом прийшов призначений день, 5-го листопада, і ми положили його в одній з найліпших клінік Риму. Операція мала бути 7-го листопада, але її відложено до 12-го, бо треба було слабого до неї різними застриками і штучним відживленням приготувати. Він був зовсім вичерпаний із сил!

До операції він приготовлявся дуже поважно, хоч без страху. Правив щодня Сл. Божу в шпитальній каплиці. День перед операцією висповідався як на смерть, з цілого свого життя. Прийшов день 12-го листопада. У Римі тоді святкують пам'ять

мучеництва св. Йосафата. Я був, як забирали о. Василька з його кімнати на операційну залю. Він, цілуючи мощі св. Йосафата, досить виразно сказав: "Св. Отче Йосафате, як Бог так хоче, злучи мою маленьку жертву з Твоєю великою!" — Жаль мені було слухати такої молитви! Ану ж Бог її вислухає? Але я потішив себе тим, що нас так багато молиться за його виздоровіння, що наші молитви переможуть його.

Операція тривала півтори години. Лікар сказав, що перейшла добре, але що боляк-веред був у самім переході з шлунка до дванадцятки і тому була складніша та можливі є труднощі з вилікуванням. О. Василька не засипляли, а знечулили застриком у хребет.

Від того застрику він три дні мав страшні болі хребта й голови. Щоб собі їх улегшити, він голосно молився. Чув я ті його ніжні скарги перед Ісусом і Марією; найбільше боліли ті, в яких він скаржився: "Ісусе, чому я такий нетерпеливий?.. Ти для мене стільки витерпів на хресті... Сам шукав терпіння... радісно привітав Свій

хрест... а я! Ісусе мій, поможи мені!"
--- Молився і до Преч. Діви Марії; пригадував Їй, що Вона йому Мати, що треба його вчити тихенько й спокійно терпіти... А опісля щиро говорив: "Дякую Тобі, мій Боже, що даєш мені терпіти, так багато терпіти... я не знав, що можна так багато терпіти. Прийми мою жертву, Господи, за св. Церкву, за наш св. Чин, за молодь нашу, за тих, що до священства готуються... за наш нарід... особливо за тих, що караються під большевицьким ярмом..."

У третій день після операції болі хребта притихли, зате почав обзиватися поранений шлунок. Там збиралося багато крові, вона йому постійно відбивалася, шлунок при тім тріпався, кидався наче скоками якими... Було страшно дивитися на це, а що ж доперва самому терпіти таке! Таке тягнулось цілий тиждень.

Піддержували його застриками. Ними було зоране ціле тіло. При тім одначе болі не вгавали. Мучило його лежання, мучили відбивання, мучило неспанья, все мучило його. Він терпів. Жалів лише, що я мушу при

ньому стояти, доглядати його, як дитину. — Одного вечора прийшла настоятелька Сестер із товаришкою, хотіли його потішити; властиво ж він їх веселив своїми гарними жартами, у які вплітав своє визнання, що він недобрий, бо не вміє терпіти.

Одної ночі наказав мені сварити його, навіть ударити його, як він дуже неспокійний, щоби пригадати йому терпеливість. Просив мене часом посадити його в ліжку. Він не міг сам просто сидіти, тож спирався тоді на мене, як хвора дитина, і говорив тихо: "Як то тяжко терпіти... яке воно інакше в дійсності, а інакше в далеких роздумах про терпіння..."

Сьомого дня по операції гарячка підскочила. Сестри мені сказали, що в нього параліч нутрощів. Прийшов до нього під вечір Всесв. о. Архимандрит Ткачук, і він попросив дати йому Св. Тайну Оливопомазання. Сам був зовсім притомний, сам відповідав на всі молитви. Після св. обрядів Тайни Недужих подякував своєму верховному настоятелю, сказав, що почувується щасливим, бо він монах, василіянин... Це було у вівторок, 19 листопада.

Здавалося, що чи Св. Тайна Недужих чи молитви наших семінаристів через руки Слуги Божого митроп. Йосифа Велямина - Рутського принесли йому поміч. 21 листопада рушилися його нутрощі, почали травити, хворий почув великий голод. Подумати ж лише: він 10 днів не приймав поживи! Він так висох, що його хребет виступив із тіла, можна було порахувати всі його звена. Тепер прийшла мала надія на виздоровлення. Правда, що отворилася фістула в рані, але лікарі успокоювали нас, що таке буває; воно лише продовжує лікування.

Уночі з суботи на неділю йому погіршилося. Гарячка, брак сну, неспокій! Так було і наступної ночі. Мені лише було дивне, що він удень спокійніший, і я дорікав йому, чому він не такий уночі, чому тоді не спить. Увечір понеділка 25 листопада гарячка знову скочила вгору. Лікар оглянув його і сказав, що це "запалення легенів". На питання, що робити, він сказав, що нема на це ради, бо немає відповідних ліків: війна! - - "Коли в нього сильне серце, може пере-

бороти кризу." Сестри запевняли мене, що щойно наступного дня покажеться, де зосередиться в легенях те закаження. Але після 10-ої години вечором почалось його конання, про яке я навіть не догадувався. При помочі Сестри я ще перестелив йому ліжку, обмив його ноги. Сестра дала застрик. Віддих хворого був дуже нерівномірний, — раз дуже скорий, раз повільний. Я питав Сестру, чи то вже кінець. Вона сказала, що ні! Хворий тоді вже починав говорити, трохи по нашому, трохи по англійськи. Так і молився двома мовами. Десь коло 2-ої години попівночі зачав кликати свого тата, питав мене: "Де мої тато?", опісля кликав Миколу Тв. (приятеля родини, що дуже любив Василька й перекручував його ім'я "Влодко-Владек" на "Владика"). Я сказав хворому: Васильку, кого ви кличете? Нас тут лише двох! — Ні, каже він, — нас тут чотирьох! — Потім подивився на мене й питає: А ви хто? — Перший раз у недузі він мене не пізнав. Я закликав Сестру.

Сестра Канціянілля, що найбільше

Його доглядала й за ним упадала, прийшла з послугачкою. Вона порадила мені йти, принести Св. Причастя-напуття. Схилився я над хворим о. Васильком і прошу його: "Васильку, повторяйте за мною: Ісусе, мій Ісусе, милосердя". Він помалу повторив ці слова молитовці. Але дуже слабо. Голос був змінений, якби зо стисненого горла. Я ще додав молитовцю: "Маріє, Непорочно Зачата, молися за нас, що до Тебе прибігаємо." Він зачав мовити й кінця не вимовив. Я ще раз повторив: "...що до Тебе прибігаємо". Він дуже тихо, переривано висказав ще кожне слово. Навіть тоді я не знав, що то були останні його слова на землі, остання молитва до Тої, Котру так незмірно любив, до Котрої стільки молився. Він мав промовити аж у небі, може тими самими словами привітати Свою Небесну Маму.

Це було в годині 2.45. Сестра сказала, що вже не можна давати недужому Св. Причастя. Тепер щойно я зрозумів, що то кінець! Скоро взяв його ж таки часослов і відчитував звідтам молитви на "ісход душі". Він

уже не відповідав ані на молитву ані на запити. Сестра принесла свячену свічку вмираючих, кропило зі св. водою. Я дав умираючому ще раз-другий розрішення всіх його провин. Він сповідався часто, Св. Причастя приймав щодня ранком, навіть у минулий ранок понеділка 25 листопада. Дав я вмираючому повний відпуст на годину смерти, прикладав до його уст хрестик і св. мощі, але він уже не цілував їх. У біднім, винищенім тілі вже не було свідомости. Вкінці я покропив його св. водою і прилякнув при його подушці помолитись на вервиці. Тут хворий глибоко віддихнув, очей не відкрив, лише похилив свою невинну голову направо, опісля наліво і знов направо... і заснув на завжди сном праведних; упокоївся в Господі. Щераз я покропив його св. водою, обцілував його руки й чоло, поглянув на годинник. Була година 3-тя і 7 минут, вівторок рано (на італ. час, а в Канаді в Мондері була сьома година ще понеділкового вечора), 26 листопада 1940 Р. Б.

За якийсь час прийшли Сестри, вбрали його в усе новеньке, вложи-

ли йому в руки вервичку, а я поставив на його груди образок із формулкою його св. професії, яку він сам собі колись написав. Заховав він її вірно й свято, може тепер із нею в руках стати перед Господом і чекати своєї великої нагороди. Після години п'ятої ранку я потелефонував і до монастиря і до Колегії св. Йосафата про смерть нашого дорогого о. Василька, а в годині 5.45 у шпитальній каплиці відправив першу Сл. Божу за упокій його праведної душі. І тоді пригадалася мені його жертва через руки св. Йосафата, щоб він злучив його маленьку жертву зо своєю великою. Це й стало мені потіхою! Св. Йосафат прийшов по своє! Забрав того, що вже був дозрів до неба! Жив коротко, лише 26 років, але виповнив діло многих років. "За короткого часу ставши досконалим, він виповнив довголіття" (Мудр. 4, 13).

Похоронили ми його на цвинтарі "Кампо Верано" в середу 27 листопада ранком. Священик запечатав гріб, ми кинули по грудці чужої землі на труну таку рідну для нас... Від

**Гріб о. Василяка в Римі, під хрестом
цвіти, на хресті його знімка.**

того часу його гріб був ціллю наших відвідин, нашої частої молитви за нього і до нього!

Треба було дати знати до Канади про наше горе. Я написав листа до о. Ігумена мондерського монастиря, шість битих сторінок густого письма, описавши докладно останні хвилини Покійного. З того листа тепер вибрав для вас скорочену історію "о. Василька як жертви". Листа дістали в Мондері аж місяць пізніше, на Щедрий Вечір, 5-го січня, а читали його загаломі монастиря під час вечері 7-го січня 1941 р. Монахи плакали за своїм рідним о. Васильком, бо сподівалися його повороту до праці й науки серед них. Немала була трудність, як повідомити його рідню про їхню втрату. Плач і тут був немалий, але опісля всі успокоїлись, а молодший його брат Стах (від другої мами) сказав: "Він був за добрий для землі". Це була гадка всіх дома і знайомих. 20 січня 1941 р. в церкві, в котрій о. Василько правив свою першу Сл. Божу перед відїздом у Рим тому два роки й три мі-

сяці, відправлено заупокійну Сл. Божу за душу бл. п. о. Василька. Хоч був це будень, понеділок, людей була повна церква. Їх Зоряний Хлопча відійшов між зорі небесні, щоб звідтіля світити нам своїми чеснотами й своєю жертвою!

о. ВАСИЛЬКО ДІЄ ПІСЛЯ СМЕРТИ

"СВІТЛО" з 15 січня 1941 р. на ст. 2-ій помістило довшу згадку про пок. о. Василька, ЧСВВ. Читаємо там: "Скінчилися його терпіння. Вимучене тіло спочило на римському цвинтарі, а душа така чиста й повна чеснот пішла до неба по вічну нагороду. Велика втрата! Бл. п. о. Василій так гаряче бажав працювати між рідним народом у Канаді, головно між молоддю, щоб у її серця вкладати вогонь чистої любови й правдивої посвяти та винищення себе для других. Та судилось інакше. Він зложив у жертві своє життя за свій нарід і пішов до неба. Це певне, що о. Василько не буде спати в небі, а ще з більшим хісном працюватиме для душ українського народу, як це міг

зробити на землі. — Його гарний приклад героїської терпеливості нехай ободрить тих, що мусять багато й гірко терпіти, особливо на ложу болізни, і заохотить терпіти спокійно, без скарги, побожно та шукати потіхи в релігії й молитві...”

І він справді не спить, а діє. Він помагає всім, хто його просить. Він відповідає на просьби через його руки зложені перед Богом і Пресв. Дівою Марією скоро й певно. Заки я згадаю про подяки за вислухані молитви від інших, визнаю тепер прилюдно те, що сталося зо мною.

На весну 1942 р. мене з трьома іншими українськими священиками в Римі покликала італійська королівська армія до війська, бути капеляном і перекладчиком на теренах України відбитих від Червоної Армії. Перед виїздом із Риму я пішов на гріб о. Василька. Приніс написану на пергаменовому листі молитовцю за його опіку. Закопав її під гробову плиту і сказав: "Надіюся, дорогий о. Васильку, що я її викопаю після повороту, цілий і здоровий." --- Пережив я неодну небезпеку. Бомби в

окопах, бомби на потяги, якими ми їхали, червоні партизани нас окружали, в Міллерові три дні ми були замкнені ланцюгом червоних танків при кінці грудня 1942 року. Все і всюди я кликав помочі о. Василька. Я молився і за жовнірів мого відділу та обіцяв їм, що мій заступник перед Богом нас вирятує. Ми втікали під бомбами й кулеметами з літаків від Дону; наші вантажні авта скидували вибухи бомб з високої дороги в глибокі рови. А нікому з нас нічого не сталося. Повернувшись до Італії зо своїм відділом в осені 1944 р., ми всі разом зложили прилюдну подяку Божій Матері, що за молитвами о. Василька привела нас усіх і цілих до міста Бреші, звідки був мій військовий відділ. Я повернувся в Рим і здоровими руками вигребав свою закопану молитовцю, а на гробі о. Василька клав щотижня нові цвіти, доки я там був (до кінця червня 1946 р.). В 1949 році перенесено його тлінні останки до гробниці, де спочивають Отці і Брати Василіяни, що вмирають у Римі. Він спочив зараз біля труни пок. о. Д.

Ткачука, який за життя так дуже любив о. Василька.

Багато інших наших монахів, що знали Покійного або особисто або з оповідання, посьогодні часто до нього звертаються зо своїми просьбами й дістають негайну поміч. Мондерський монастир видав уже кілька разів малу летючку про життя о. В. Скубленого, ЧСВВ й поширює її між людьми. Вслід за тим почали приходити писані подяки й деколи даток на діло беатифікаційного процесу. Не буду тут наводити подяк монахів і монахинь, або коротких подяк загально "за вислухані молитви". Подаю одначе подяку одного студента з Едмонтону, А. Д., що написав: "Кілька років тому мені дано молитву за беатифікацію о. Василя В. Скубленого, ЧСВВ. Я часто до нього молився й був вислуханий. Я відчуваю, що він є правдивий опікун святий студентів, особливо українських. Залучую маленький дар (10.00 дол.) на справу його беатифікації."

Подяки приходять не лише з Канади й Америки. Є також з Європи, нпр. від Євфемії Буржа (Українки) з

Франції; навіть, як я згадав на вступі, з-поза залізної заслони. Подаю виривок з одного листа (є їх кілька): "Тішуся дуже, що маємо такого доброго заступника перед Богом в особі о. Василька. Він святий, це зазначаємо ми всі родиною своєю твердо й непохитно. Я (одна мама) зачала його дуже просити сама і ми спільно за дітей, найбільше за дочку М., щоб вона завершила з тієї дороги, якою йшла дотепер. Тепер дитина стала як не та. Змінилася цілком. Я кажу, що то Василькове заступництво ввєднало для неї цю ласку, бо вона була найбільше zagrożена. Тепер усе змінилося на добре. Такою дорогою мусів Василько ввєднати навернення і за це я йому дуже-дуже вдячна. Потім поміг мені ще в іншій важній справі, мені особисто; а вже за його поміч у малих справах навіть не говорю. Одним словом вірю, що він святий і щодня відмовляю цю молитовцю з образочка, який ми дістали. Всі ми його дуже полюбили, діти і ми старі, та з усім звертаємося до нього. Я долю своїх дітей йому поручаю, їх спасіння, і вірю, що вони

не пропадуть марно для царства Божого. Я хотіла б, щоб ви там помістили прилюдну подяку від мене за всі ласки і добродійства, одержані через його заступництво. Я обіцяла так зробити, як іще лежала в лікарні і як із чоловіком був такий страшний випадок. Зробіть це для мене. С. Р. з родиною." Що можна додати до цих гарних слів одної з мільйонів українських мамів, зажурених долею й вірою й мораллю і самим спасінням її дітей?! Лиш оті слова самого Спасителя: "О жінко, велика твоя віра!" (Мт. 15, 28).

Кінчу цю книжечку писану любов'ю й серцем повним вдячності Вселаскавому Серцю Христа Чоловіколюбця, бо Воно дало василіянській родині в Канаді, що зібрана в монашу провінцію під Його назвою, "ЗО-РЯНОГО ХЛОПЧИНУ — о. ВАСИЛЬКА". Нехай сторійка його життя та смерти притягає з нашої молоді щонайкращих хлопців і дівчат, посвятити себе Богові й Церкві як священник, як монах, як Сестра! Нехай вони

вірять, що люба то й щаслива річ себе самого освячувати й працювати для спасіння людських душ! А Родичі нехай знають, що віддавши свою дитину на службу Богові й Церкві, дістануть за це великі Божі благословення й запевнять за собою в житті й по смерті щоденну, щиру молитву своєї дитини! — Нам треба нових Святих! Нам треба наслідувачів **ЗОРЯНОГО ХЛОПЧИНИ, ОТЦЯ ВАСИЛЬКА!**

Щераз прошу вас: користайте з могутнього перед Богом і Пресв. Богородицею заступництва цього Божого Слуги! Коли ж дістанете поміч і молитва Ваша буде вислухана, тоді з подякою повідоміть нас. Пишіть свої листи на адресу:

Пр. о. Магістер Новіціату
ОО. Василіян
Мондер, Алта, Канада

МОЛИТВА

щоб вшанувати beatифікацію ОТЦЯ ВАСИЛЯ СКУБЛЕНОГО, ЧСВВ

О Боже, безмежний і предобрий, якщо воно вийде на Твою більшу славу й поширення Твого царства — особливо в серцях Твоїх українських дітей — благаємо Тебе, щоб Ти виявив видимими знаками та чудами святість Твого вірного слуги, отця Василя Скубленого.

Ти покликав його навчати не так словом, як добрим прикладом і стражданнями, жертвованими за св. Церкву й український народ.

Найлюбіший Ісусе, благаємо Тебе, через Непорочну Марію, уділи нам ласк, яких прохаємо за посередництвом Твого Слуги о. Василя Скубленого так, щоб ореола публичного почитання і слави могли незабаром засяяти над його обличчям, чого, як ми віримо, він достойний.

Задля його заслуг прохаємо за його посередництвом... (тут назвіть добродійство, чи ласку, чи спеціальне навернення, що його бажаєте випросити).

УВАГА: Просимо всі особи, які одержать особливі ласки за посередництвом о. Василя Скубленого, щоб повідомили про те Впр. о. магістра Василіянського Новіціату на адресу:

**The Master of Novices, Basilian Fathers,
Mundare, Alberta.**

Дозволяється друкувати.

† Ніл Саварин,
Апостольський Екзарх Західної Канади
Едмонтон, 25 квітня, 1955.

FATHER BASIL VLADIMIR SKUBLENY, O.S.B.M., was born at Peno, Alberta, on October 28, 1914. At the age of 15 he was admitted to the Novitiate of the Basilian Fathers in Mundare, Alberta. On July 1936, he made his solemn vows, and on October 2, 1938, he was ordained to the Holy Priesthood by the Most Rev. Basil Ladyka, also a member of the Order of Saint Basil the Great. After his Ordination, Father Basil was sent to Rome for further studies and there he died on November 26, 1940, at the age of 26.

Father Basil was never very healthy, stomach ulcers troubled him even before his Ordination. In Rome, he had to undergo a surgical operation. Father Basil was always very pious, and it was his custom to subordinate his will to the Will of God in every circumstance of his life. He knew that anything could happen during or after the operation, so he composed for himself a little prayer which he repeated while being prepared for surgery. It was a very simple prayer to St. Josaphat, the Ukrainian apostle and martyr for the Unity of the Church: "Saint Josaphat, I commit myself into your hands. If need be — give me the grace that my life may be accepted as a sacrifice to God for our Church and our people. Sainly Father, please join my little sacrifice to yours..."

And it seems that the Good Lord, through the intercession of Saint Josaphat, accepted the heroic sacrifice of the young Basilian priest. After the surgery, the sufferings of Father Basil increased. For a long time the wounds would not heal. He could not receive nor digest any nourishment, and the slightest movement he made caused unbearable pain. Nevertheless, Father Basil bore those suffer-

ings as a true follower of Christ should. He never complained. But once in a while he could be heard saying: "I never knew one could suffer so much..."

The illness never abated. Father Basil, himself, asked for the Last Sacraments, and after receiving them he felt a little better but not for long. Weakened by the illness and the surgery, he could not fight a simple cold which turned into pleurisy. Conscious of his approaching death, Father Basil spent the remaining days of his life in prayer. His last words on this earth was a prayer: "O Jesus... mercy... O Mary Immaculate, pray for us who have recourse to you..." After this prayer Father Basil lost all consciousness and very quietly returned his soul to its Creator, on November 26, 1940.

Father Basil Skubleny did not live very long — only 26 years, but we may say that during this short life he accomplished that which takes others many years to accomplish. He achieved a life on purity, love and suffering, offering it to the Saviour for his Church and his people. He was known and admired for his angelical innocence and also for a sincere and evangelical love of those who lived with him and of all the immortal souls, whom he hoped to lead to God later on in his life.

The short life of Father Basil Skubleny and his pious death made a great impression on all those who knew him and who saw him die. Many of his brethren, members of the Order of Saint Basil the Great, are already praying to him and are receiving various graces through his intercession, Why not you?

"Нехай праведне життя й свята смерть бл. п. о. В. Скубленого, ЧСВВ послужить нам до ревнішого старання над вічним спасінням власної душі та до щирої молитви й жертви за з'єднання всіх людей у одній Христовій Церкві."

"May the saintly life and heroic death of Father Basil Skubleny, OSBM. inspire our Youth to a greater love of God and maybe even foster in their hearts a vocation to the priesthood or the religious life as well."

P R A Y E R

to obtain the Beatification of FATHER BASIL V. SKUBLENY O.S.B.M.

O God, most great and good, if it be for Thy greater glory and for the extension of Thy reign, especially within the hearts of Thy Ukrainian people, we beg of Thee to show forth by visible signs and wonders the holiness of Thy devout Servant, Father Basil Skubleny.

By Thee he was chosen to preach by his good example and numerous sufferings rather than by word. Remember, O Lord, his sufferings offered to Thee through the intercession of St. Josaphat, for our Holy Mother, the Church, and for his Ukrainian people. Remember his life of humility, purity and love, and his sincere devotion to Thy Most Immaculate Mother.

O most sweet Jesus, we beg of Thee, through Mary Immaculate, to grant the favors we solicit through the intercession of Thy Servant, so that the aureola of public worship and glory, of which we believe him worthy, may soon illuminate his brow.

By his merits and intercession we solicit... (name the favor or grace or special conversion).

N.B. — Persons favored with special graces, which they attribute to the prayers of Father Basil Skubleny, are requested to inform The Master of Novices, Basilian Fathers, Mundare, Alberta, Canada.

Imprimatur

† Neil Savaryn,
Apostolic Exarch of Western Canada

Edmonton, April 26, 1955